

CO2- N 2021

Organisatie:	Inclusief Groep N.V.
Contactpersoon:	K.H. Vos
Adviseur:	I. Lammertink
Adviesbureau:	De Duurzame Adviseurs
Publicatiedatum:	8-9-2021

**de duurzame
adviseurs**

Inhoudsopgave

1	 INLEIDING EN VERANTWOORDING	3
1.1	LEESWIJZER.....	3
2	 ENERGIEMANAGEMENT ACTIEPROGRAMMA	4
2.1	KWALITEITSMANAGEMENTPLAN.....	4
2.2	ENERGIEMANAGEMENTPLAN	4
2.3	ENERGIEBELEID EN DOELSTELLING	4
2.3.1	<i>Energieaspecten .....</i>	4
2.3.2	<i>Referentiejaar .....</i>	5
2.3.3	<i>Reductiedoelstellingen .....</i>	5
2.3.4	<i>Energiemanagement actieplan .....</i>	5
2.3.5	<i>Energieverbruik .....</i>	7
2.3.6	<i>Energie reductiekansen .....</i>	7
2.3.7	<i>Monitoren en beoordelen.....</i>	7
2.4.	TVB MATRIX	8
2.5	BORGING VAN HET KWALITEITS- EN ENERGIEMANAGEMENT ACTIEPLAN	9
2.5.1	<i>Interne audits.....</i>	9
2.5.2	<i>Externe audits .....</i>	9
2.5.3	<i>Directiebeoordeling .....</i>	9
2.5.4	<i>Feedback .....</i>	9
3	 STUURCYCLUS.....	10
4	 COMMUNICATIEPLAN	11
4.1	INTERNE BELANGHEBBENDEN.....	11
4.1.1	<i>Communicatieplan intern .....</i>	12
4.2	EXTERNE BELANGHEBBENDEN	13
4.2.1	<i>Communicatieplan extern.....</i>	14
4.3	PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL	15
4.3.1	<i>Project Harderwijk 'groenonderhoud wijk Frankrijk en industrieterrein Lorentz' .....</i>	15
4.4	WEBSITE	16
4.4.1	<i>Tekstuele informatie.....</i>	16
4.4.2	<i>Website SKAO .....</i>	16
5	 PARTICIPATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	17
5.1	INVENTARISATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	17
5.2	ACTIEVE DEELNAME	17
5.3	LOPENDE INITIATIEVEN	17
5.3.1	<i>Initiatieven .....</i>	17

1 | Inleiding en verantwoording

Inclusief Groep N.V. levert diensten aan opdrachtgevers die bij aanbestedingen gunningvoordeel hanteren aan de hand van de CO₂-Prestatieladder. Voor Inclusief Groep zijn deze opdrachtgevers voornamelijk gemeenten. Met deze CO₂-Prestatieladder worden leveranciers uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Hoe meer een bedrijf zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de organisatie.

B. CO₂-reductie

De ambitie van de organisatie om de CO₂-uitstoot te verminderen.

C. Transparantie

De wijze waarop in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

(in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt het energiemangementprogramma en het communicatieplan van de organisatie beschreven. Verder is de stuurcyclus van de organisatie opgenomen in dit rapport. In het laatste hoofdstuk wordt de participatie van de organisatie aan initiatieven behandeld.

Dit managementplan is opgesteld in overleg met en met goedkeuring van het management.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter bewijsvoering van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

HOOFDSTUK IN DOCUMENT		EIS IN CO ₂ -PRESTATIELADDER
Hoofdstuk 2	Energiemanagement actieprogramma	2.C.2, 3.B.2 en 4.A.2
Hoofdstuk 3	Stuurcyclus	2.C.2
Hoofdstuk 4	Communicatieplan	2.C.3
Hoofdstuk 5	Participatie sector- en keteninitiatief	3.D.1 en 3.D.2

Tabel 1: Leeswijzer

2 | Energiemanagement actieprogramma

In dit hoofdstuk wordt aan het kwaliteitsmanagementplan (eis 4.A.2) en het energiemanagement actieplan (eis 3.B.2) van Inclusief Groep vormgegeven.

2.1 Kwaliteitsmanagementplan

Het kwaliteitsmanagementplan gaat in op het borgen en verbeteren van de kwaliteit van de CO₂-footprint. De algemene doelstelling van het kwaliteitsmanagementplan is om continue verbetering van efficiënte en effectieve omgang met energie en een vermindering van de CO₂-uitstoot van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen.

Daarnaast geeft het kwaliteitsmanagementplan inzicht in de procedures, het meten en rapporteren van de CO₂-footprint. Met het kwaliteitsplan wordt er geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van Inclusief Groep kan plaatsvinden. Er wordt inzicht verschaft in de energieprestaties van de totale bedrijfsvoering en de totale CO₂-emissies als gevolg ervan. Met het kwaliteitsmanagementplan als middel beoogt Inclusief Groep de kwaliteit van de data te borgen en te verbeteren in de organisatie en de prestaties te verbeteren.

2.2 Energiemanagementplan

De NEN-EN-ISO 50001 dient als richtlijn voor het opzetten van het Energiemanagement actieplan. Met de introductie van een energiemanagementsysteem wordt geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van Inclusief Groep kan plaatsvinden. Kern van het energie- en kwaliteitsmanagementplan is continue evaluatie van de activiteiten en geconstateerde afwijkingen om verbeteringen te realiseren en zijn dan ook opgesteld volgens de Plan-Do-Check-Act cyclus zoals deze is opgenomen in de NEN-EN-ISO 50001.

2.3 Energiebeleid en doelstelling

Naast omzet- en winstgroei zijn voor Inclusief Groep evenzeer personeelsbeleid, veiligheid, welzijn en milieu van essentieel belang.

De verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu vormen dan ook een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van Inclusief Groep.

Het belang van duurzaamheid is tegenwoordig een belangrijk gegeven. Om hier bewust mee om te gaan streven wij naar een CO₂-bewuste bedrijfsvoering, om van daaruit een voortdurende verbetering van ons emissiereductiebeleid en een groeiende bewustwording van de medewerkers op de te reduceren emissies van onze activiteiten te realiseren.

Ons energiebeleid is gericht op het zo optimaal inzetten van onze machines en andere bedrijfsmiddelen zodat we ons werk kunnen doen met een zo laag mogelijk energieverbruik. Met een lager energieverbruik snijdt het mes aan 2 kanten: een lager energieverbruik is goed voor het milieu vanwege de lagere CO₂-uitstoot. Daarbij zijn er door het optimaal inzetten van de bedrijfsmiddelen lagere operationele kosten.

Naast dit energiebeleid is er ook een doelstelling om het energieverbruik van de processen en werkzaamheden te verlagen doormiddel van het nemen van reductiemaatregelen om deze te verlagen.

2.3.1 Energieaspecten

De eerste stap is het inzichtelijk maken van de energieverbruikers van de organisatie en de keten waarin de onderneming actief is. Op basis van dit inzicht kan er worden gekeken op welke aspecten er resultaat valt te behalen in de reductie van CO₂-uitstoot. Dit inzicht is verwerkt in

de verschillende rapportages. Periodiek (één keer in de 6 maanden) wordt deze lijst beoordeeld en getoetst op actualiteit van de werkelijke energiestromen.

2.3.2 Referentiejaar

Er is gekozen om de CO₂-footprint van 2018 te gebruiken als referentiejaar. De CO₂-emissie is uitgevoerd conform het gestelde in dit document. De betrouwbaarheid wordt gecontroleerd door een interne audit door een onafhankelijke. Op basis van de CO₂-uitstoot in dit referentiejaar wordt bekeken welke maatregelen en doelstelling(en) geformuleerd kunnen worden om de CO₂-uitstoot vanaf dit referentiejaar te reduceren. Jaarlijks wordt bekeken of het gekozen referentiejaar nog steeds geschikt is voor de gestelde doelstelling en/of dat deze aangepast dient te worden. Het management evalueert jaarlijks of er voldoende voortgang plaatsvindt met betrekking tot de gestelde maatregelen en doelstellingen.

2.3.3 Reductiedoelstellingen

De algehele reductiedoelstelling wordt geformuleerd t/m 2022. Vanuit deze vastgestelde algehele reductiedoelstelling worden jaarlijkse maatregelen geformuleerd. Beide worden vastgelegd in het jaarlijkse reductieplan. In dit plan worden de maatregelen benoemd die worden genomen om de doelstelling te halen en welke afdelingen verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de maatregelen. Dit overzicht van te nemen maatregelen en verantwoordelijke afdelingen staan vermeldt in het jaarlijkse reductieplan.

2.3.4 Energiemanagement actieplan

In onderstaande tabel wordt weergegeven op welke wijze, wanneer en door wie de gegevens voor de CO₂-footprint geïnventariseerd worden.

EMISSIESTROOM	EENHEID	BRON	VERANTWOORDELIJKE AFDELING	WANNEER	BIJ WIE AAN TE LEVEREN
Gas - Vastgoed	M ³	Uitlezen meterstanden	Facilitair	1 ^e v/d maand	Wiedemaker
Brandstof wagenpark - Diesel - Benzine - Elektra - Gas	Liter kWh	Rapportage fleetrapport Facturen Newmotion	Facilitair Administratie	Maart September	K.H. Vos
Brandstof materieel - Diesel - Benzine - AdBlue - Aspen	Liter	Rapportage fleetrapport Facturen leverancier	Facilitair Administratie	Maart September	K.H. Vos
Elektra - Vastgoed	kWh	Uitlezen meterstand	Facilitair	1 ^e v/d maand	Wiedemaker
Zakelijke kilometers	Km	Declaraties	Financiële administratie	Maart September	K.H. Vos

Scope 3	Divers	Afvallijst van Unit Groen Inkooplijst van Unit Schoonmaak Afvallijst van Unit Schoonmaak Inkoopomzet van Unit Schoonmaak	Facilitair	Maart September	K.H. Vos

Tabel 2: Verdeling verantwoordelijkheden gegevensverzameling 2021

2.3.5 Energieverbruik

Twee keer per jaar (elke 6 maanden) brengt Inclusief Groep haar energieverbruik in beeld. De uitvoering van deze inventarisatie vindt plaats conform ISO 14064-1, het GHG-protocol voor scope 1 en 2 en de eventuele vereisten vanuit de CO₂-Prestatieladder. Tevens wordt er beoordeeld of de organisatorische grens nog actueel is.

De KAM-coördinator is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de inventarisatie, geassisteerd door de administratie. Voor de inventarisatie wordt er gebruik gemaakt van een datasheet, waarin de conversiefactoren zijn opgenomen. De onderbouwing van de gegevens in het datasheet wordt verzameld in de CO₂-map op het netwerk. Nadat de inventarisatie voor de betreffende periode heeft plaatsgevonden, voert de KAM-coördinator een kwaliteitscontrole uit op de data. Hij beoordeelt of de organisatiegrenzen juist zijn, de gegevens onder de juiste scope zijn verwerkt en of de juiste conversiefactoren zijn gehanteerd.

2.3.6 Energie reductiekansen

Iedereen binnen Inclusief Groep kan ideeën voor energie/CO₂-reductie aandragen via de e-mail, ideeënbusje en/of informeel overleg. Deze energie/CO₂-reductie kansen worden besproken in het MVO overleg en daar gewogen op effectiviteit. Indien blijkt dat zij mogelijkwerwijs effectief zijn, worden zij toegevoegd aan het energie audit verslag.

2.3.7 Monitoren en beoordelen

Twee keer per jaar wordt de voortgang van de reductiedoelstelling en de afgeleide maatregelen en het jaarplan bepaald. De KAM-coördinator rapporteert de resultaten aan de deelnemers van het MVO overleg en de directie. Deze rapportage omvat minimaal:

- ✓ Een overzicht van het energieverbruik en de CO₂-emissies per scope
- ✓ Een vergelijking van het energieverbruik ten opzichte van het referentiejaar
- ✓ Een analyse van opvallende toe- en afnames van het verbruik en/of CO₂-emissie
- ✓ De voortgang van en de prognose voor het behalen van de reductiedoelstelling en eventuele aanbevelingen voor preventieve of corrigerende maatregelen
- ✓ De status van eerdere preventieve of corrigerende maatregelen
- ✓ Algemene ontwikkelingen

Op basis van deze rapportage beslist de directie of bijsturing van de doelstellingen en/of aanpassing van het jaarplan noodzakelijk is.

2.4. TVB Matrix

	TAAK- VERANTWOORDELIJKHE ID-BEVOEGDHEID	FREQUENTIE	FACILITY MANAGER	KAM COORDINATOR	SECRETARIAAT	WEBBEHEERDER	EXTERNE ADVISEURS	DIRECTIE
INZICHT								
Verzamelen gegevens emissie inventaris	t	halfjaarlijks	X					
Collegiale toets op emissie inventaris	t	halfjaarlijks	X					
Accorderen van emissie inventaris	b	jaarlijks						X
Opstellen emissie inventaris rapport	t	jaarlijks	X					
Evaluatie op inzicht: energiebeoordeling	t+v	jaarlijks	X					
REDUCTIE								
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	t+v	halfjaarlijks	X					
Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	t	halfjaarlijks	X					
Bepalen CO ₂ -reductiedoelstellingen	t	jaarlijks	X					
Accorderen van doelstellingen	b	jaarlijks						X
Realiseren CO ₂ -reductiedoelstellingen	v	continu	X					
Monitoring & evaluatie voortgang CO ₂ -reductie	t+v	halfjaarlijks	X					
COMMUNICATIE								
Aanleveren informatie nieuwsberichten	t	halfjaarlijks	X					
Actualiseren website	t+b	halfjaarlijks			X			
Actualiseren pagina SKAO-website	t+b	jaarlijks		X				
Bijhouden interne communicatie	t+b	halfjaarlijks			X			
Goedkeuren van interne communicatie	b	halfjaarlijks			X			
Goedkeuren van externe communicatie	b	halfjaarlijks			X			
PARTICIPATIE								
Inventarisatie mogelijk relevante initiatieven	t	halfjaarlijks	X					
Besluit deelname initiatieven	b	jaarlijks						X
Deelname aan sectorinitiatieven	v	continu	X					
OVERIG								
Eindredactie CO ₂ -dossier	v	continu	X					
Voldoen aan eisen CO ₂ -Prestatieladder	v	continu	X					
Uitvoeren Interne Audit CO ₂ -reductiesysteem	t	halfjaarlijks		X				
Rapporteren aan management	b	halfjaarlijks	X					
Besluitvorming over CO ₂ -reductiebeleid	v	halfjaarlijks						X

Tabel 3: TVB-Matrix 2021

2.5 Borging van het kwaliteits- en energiemangement actieplan

Inclusief Groep beschikt over een veiligheidsmanagementsysteem op basis van VCA**/ISO. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de KAM-coördinator. Het kwaliteits- en energiemangement actieplan staan naast het veiligheidsmanagementsysteem. Beide onderdelen worden hierdoor meegenomen in het systeem van interne en externe audits en de jaarlijkse directiebeoordeling.

2.5.1 Interne audits

Jaarlijks wordt er een interne audit uitgevoerd. Deze audits zijn gericht op het toetsen van de effectieve en doelmatige implementatie van het energiebeleid. Daarnaast heeft het als doel om de kwaliteit van de CO₂-footprint te verhogen en een betrouwbaar beeld te krijgen van de voortgang van de reductiedoelstellingen van Inclusief Groep. De interne audit richt zich op de manier waarop de gegevens zijn verzameld en verwerkt. De interne auditor stelt een audit rapport op met daarin de bevindingen van de interne audit. Er wordt verhoogde aandacht besteed aan de volgende zaken:

- ✓ Kan de CO₂-emissie inventarisatie worden geverifieerd met tenminste een beperkte mate van zekerheid
- ✓ Voldoet de inventarisatie aan de eisen gesteld in ISO14064-1
- ✓ Zijn de juiste gegevens gebruikt bij het opstellen van de CO₂-footprint (steekproefsgewijs facturen en verbruik gegevens met elkaar vergelijken)
- ✓ Aan welk niveau van de CO₂-Prestatieladder wordt er voldaan

Aanbevelingen uit de audits worden meegenomen in het jaarplan ter verbetering van het systeem.

2.5.2 Externe audits

Jaarlijks wordt Inclusief Groep door een externe auditor onderzocht of zij voldoet aan de eisen van de CO₂-prestatieladder voor het niveau waarvoor Inclusief Groep is gecertificeerd.

2.5.3 Directiebeoordeling

Jaarlijks vindt er een beoordeling plaats door de directie van het kwaliteitsmanagementsysteem op geschiktheid, passendheid en doelmatigheid. Hier wordt een rapportage van gemaakt, dat dienstdoet als kwaliteitsregistratie. De output van de management review is een jaarplan met daarin vermelde doelstellingen en/of verbeteringen voor het nieuwe jaar.

2.5.4 Feedback

A.d.h.v de input uit de vorige fases en het evaluatierapport van de management review kunnen doelstellingen, indien noodzakelijk worden bijgesteld en kunnen er vervolgacties worden uitgezet om de verbeteringen te realiseren. Dit is nodig om continue verbetering van het kwaliteitsmanagementsysteem te bevorderen. De terugkoppeling van de uitkomsten wordt zowel mondeling als schriftelijk naar betrokkenen verzorgd. Zij dragen zorg voor het nemen van corrigerende/preventieve maatregelen binnen hun eigen organisatieonderdeel.

3 | Stuurcyclus

Het CO₂-beleid kent cycli van een half jaar, waarin de volgende zaken geïnventariseerd worden:

- ✓ De gegevens voor de CO₂-footprint verzameld worden;
- ✓ Beoordeeld wordt of de emissiefactoren nog actueel zijn;
- ✓ Er significante veranderingen in de organisatie zijn welke een impact op de footprint kunnen hebben;
- ✓ Beoordeeld wordt of herberekening van emissies van voorgaande jaren vanwege deze veranderingen nodig is;
- ✓ De voortgang van de CO₂-reductie en behalen van de doelstelling bepaald wordt.

Vervolgens wordt beoordeeld of sturing op de doelstelling en maatregelen nodig is, in de vorm van het aanscherpen van de doelstelling wanneer deze (te) eenvoudig behaald wordt, of in de vorm van het nemen van extra maatregelen wanneer bepaalde maatregelen niet mogelijk bleken te zijn en de doelstelling niet gehaald dreigt te worden. Hierover wordt vervolgens intern en extern gecommuniceerd. Daarnaast wordt de nuttige toepassing van het sector- of keteninitiatief in de afgelopen periode geëvalueerd. Hieronder is een zogenoemde PDCA-cyclus weergegeven, waarin de verschillende fasen van het CO₂-reductiebeleid zijn weergegeven.

Figuur 1: PDCA-cyclus

4 | Communicatieplan

In dit deel van het document wordt aangegeven op welke momenten er wordt gecommuniceerd over het CO₂-reductiesysteem van de Inclusief Groep N.V. Naast de projectleider is de afdeling Communicatie betrokken bij de in- en externe communicatie.

4.1 Interne belanghebbenden

Hieronder wordt weergegeven wie de belangrijkste stakeholders binnen de organisatie zijn, op welke wijze er wordt gecommuniceerd met deze doelgroep en wat het doel is van de communicatiemomenten.

INTERNE STAKEHOLDERS	COMMUNICATIEMIDDELEN	DOEL
Medewerkers	• Intranet • Werkoverleggen en presentatie(s) • Exclusief bedrijfsblad	Informereren over de wijze waarop de Inclusief Groep N.V. omgaat met het reduceren van CO ₂ .
CO₂-Projectteam	• Bijeenkomsten • Presentatie(s) • Social media	Op de hoogte houden van de voortgang en taken en verantwoordelijkheden beleggen.
Management Team (MT)	• Presentatie(S) • Intranet	Afstemming over de te nemen maatregelen en CO ₂ -doelstelling.

Tabel 4: Interne belanghebbenden in 2021

Het algemene doel van interne communicatie is om bewustwording in alle lagen van de organisatie te creëren. Alle medewerkers kunnen namelijk bijdragen als het gaat om CO₂-reductie. Daarnaast zullen er 'ludieke' acties plaatsvinden, zoals een fysieke ladder waar medewerkers hun ideeën kunnen opplakken en CO₂ informatiefilmje. Het MT wordt betrokken bij de besluitvorming over de te nemen reductiemaatregelen, de voortgang van de CO₂-reductie en overige hoofdzaken van het CO₂-reductiebeleid.

In het communicatieplan, zie paragraaf 4.4, wordt weergegeven op welke momenten er nieuwsberichten worden verstuurd naar de stakeholders.

4.1.1 Communicatieplan intern

BOODSCHAP	VERANTWOORDELIJKE EN UITVOERDER	MIDDELEN	FREQUENTIE	PLANNING	DOEL
CO₂-footprint	Secretariaat	Intranet, Exclusief, toolbox, social media	Halfjaarlijks	Maart/September	Bekendmaking van de CO ₂ -footprint intern
CO₂-reductiedoelstellingen en maatregelen	Secretariaat	Intranet, Exclusief, toolbox	Halfjaarlijks	Maart/September	Bekendmaking van de CO ₂ -reductiedoelstellingen, maatregelen en beleidskader intern
Voortgang CO₂-reductie scope 1 en 2	Secretariaat	Intranet, Exclusief, toolbox	Halfjaarlijks	Maart/September	Bekendmaking van de voortgang met de CO ₂ -reductie intern
Voortgang CO₂-reductie scope 3	Secretariaat	Intranet, Exclusief, toolbox	Halfjaarlijks	Maart/September	Bekendmaking van de voortgang met de CO ₂ -reductie intern
Voortgang CO₂-reductie ketenanalyse	Secretariaat	Intranet, Exclusief, toolbox	Halfjaarlijks	Maart/September	Bekendmaking van de voortgang met de CO ₂ -reductie intern
CO₂-reductietips, huidig energiegebruik en trends	Secretariaat	Intranet, Exclusief, toolbox(filmpje) en fysieke ladder	Halfjaarlijks	Maart/September	Bekendmaking van de CO ₂ -reductietips, huidig energiegebruik en trends intern
CO₂-beleid en statement organisatie	Secretariaat	Intranet, Exclusief, toolbox, social media	Halfjaarlijks	Maart/September	Bekendmaking van de CO ₂ -beleid en statement van de organisatie intern

Tabel 5: Communicatieplan 2021 voor interne belanghebbenden

4.2 Externe belanghebbenden

Hieronder worden de externe stakeholders benoemd. Dit zijn partijen die belang hebben bij reductie van CO₂ en energie binnen de organisatie. Tevens zijn het potentiële partners om mee samen te werken aan CO₂-reductie.

EXTERNE STAKEHOLDERS	COMMUNICATIEMIDDELEN	DOEL
Omwonende	• Website • Social Media	De Inclusief Groep N.V. wil inwoners, motiveren om hun uitstoot van CO ₂ te reduceren en/of energie te besparen.
Leveranciers & onderaannemers	• Website • Social media • Exclusief • Aanbestedingen	De Inclusief Groep N.V. wil leveranciers en onderaannemers aan zetten tot het reduceren van CO₂ en/of energie te besparen. De CO₂-prestatieladder kan in de toekomst worden gebruikt als inkoopinstrument bij aanbestedingen.
Opdrachtgevers	• Website • Social media • Exclusief	
Aandeelhouders(7 gemeenten)	• Deelname initiatieven • Bijeenkomsten SKAO	Kennis uitwisselen met andere overheden en organisaties. Andere gemeenten stimuleren om te gaan werken met de CO₂-prestatieladder.

Tabel 6: Externe belanghebbenden in 2021

4.2.1 Communicatieplan extern

BOODSCHAP	VERANTWOORDELIJKE EN UITVOERDER	MIDDELEN	FREQUENTIE	PLANNING	DOELSTELLING
CO₂-footprint	Secretariaat	Website, social media	Halfjaarlijks	Maart/September	Bekendheid van de CO ₂ footprint extern vergroten.
CO₂-reductiedoelstellingen en maatregelen	Secretariaat	Website, social media	Halfjaarlijks	Maart/September	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen onder externe partijen vergroten.
Voortgang CO₂-reductie scope 1 en 2	Secretariaat	Website, social media	Halfjaarlijks	Maart/September	Betrokkenheid externe partijen vergroten en deze partijen aanzetten tot CO ₂ -reductie.
Voortgang CO₂-reductie scope 3	Secretariaat	Website, social media	Halfjaarlijks	Maart/September	Betrokkenheid externe partijen vergroten en deze partijen aanzetten tot CO ₂ -reductie.
Voortgang CO₂-reductie ketenanalyse	Secretariaat	Website, social media	Halfjaarlijks	Maart/September	Betrokkenheid externe belanghebbenden stimuleren en deze partijen inspireren tot CO ₂ -reductie.
CO₂-reductietips, huidig energieverbruik en trends	Secretariaat	Website, social media	Halfjaarlijks	Maart/September	Betrokkenheid externe belanghebbenden stimuleren.
CO₂-beleid en statement organisatie	Secretariaat	Website, social media	Halfjaarlijks	Maart/September	Bekendheid van de visie en missie van de organisatie op het gebied van CO ₂ -reductie vergroten onder externen.

Tabel 7: Communicatieplan 2021 voor externe belanghebbenden

4.3 Projecten met gunningvoordeel

Communicatie over het CO₂-beleid van Inclusief Groep betreft niet alleen het beleid van het bedrijf als geheel, maar ook het beleid ten aanzien van projecten die aangenomen zijn met gunningvoordeel. Hierbij is het niet relevant of het gunningvoordeel wel of niet doorslaggevend is geweest bij het verkrijgen van de opdracht, of op welke manier de CO₂-Prestatieladder in de aanbesteding is gevraagd.

Bij deze projecten zal specifiek gecommuniceerd worden over de CO₂-uitstoot van het project als ook over de doelstelling en de voortgang in CO₂-reductie. Dit zal hoofdzakelijk gebeuren via de website, social media, intranet en in het werkoverleg.

4.3.1 Project Harderwijk 'groenonderhoud wijk Frankrijk en industrieterrein Lorentz'

Op dit moment voert Inclusief Groep N.V. (Inclusief Gresbo – unit Groenvoorziening) één project met gunningvoordeel uit. Er zijn geen projecten waar geen gunningvoordeel was.

Externe belanghebbenden voor dit project zijn opgenomen in de tabel. Interne belanghebbenden zijn de medewerkers van Inclusief Groep (Inclusief Gresbo – unit Groenvoorziening) en de projectleiding.

4.4 Website

Op de website van Inclusief Groep is een pagina ingericht over het CO₂-reductiebeleid van het bedrijf. Op deze pagina wordt de nodige informatie over het CO₂-beleid weergegeven en zijn de laatste versies van de documenten terug te vinden.

4.4.1 Tekstuele informatie

Op de CO₂-Prestatieladder pagina op de website bevindt zich te allen tijde up-to-date informatie over:

- ✓ Het CO₂-reductiebeleid;
- ✓ De CO₂-footprint;
- ✓ De CO₂-reductiedoelstellingen (en de voortgang hiervan);
- ✓ De CO₂-reductiesubdoelstellingen (en de voortgang hiervan);
- ✓ De CO₂-reductiemaatregelen (en de voortgang hiervan);
- ✓ Acties en initiatieven waarvan de organisatie deelnemer of oprichter is;
- ✓ Een verwijzing naar de webpagina op de website van de SKAO;

De voortgang zal beschreven worden middels het publiceren van de halfjaarlijkse communicatieberichten. Om daadwerkelijk transparant te kunnen zijn over deze voortgang, zullen de communicatieberichten minimaal twee jaar op de website zichtbaar blijven. Tevens bevinden zich op deze pagina te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten.

- ✓ Communicatieberichten
- ✓ CO₂-Managementplan
- ✓ CO₂-Reductieplan
- ✓ CO₂-beleidsdocument
- ✓ Certificaat CO₂-Prestatieladder

4.4.2 Website SKAO

Op de website van de SKAO bevinden zich te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten:

- ✓ Actieve deelname initiatieven (eis 3.D.1)
- ✓ Ingevulde maatregelenlijst
- ✓ Meest materiële scope 3 emissies (eis 4.A.1_2)
- ✓ Ontwikkelingsproject (eis 4.D.1)
- ✓ Sector-breed CO₂-emissiereductieprogramma (eis 5.D.3)

Op de website van de SKAO dient elk document een PDF te zijn met vermelding van een versienummer, een handtekening van de autoriserende verantwoordelijke manager en de autorisatiedatum.

5 | Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. De organisatie dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

5.1 Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Om te bekijken welke sector- en keteninitiatieven relevant zouden kunnen zijn voor Inclusief Groep N.V. is de website van de SKAO geraadpleegd.

Hier is een compleet overzicht van initiatieven en reductieprogramma's te vinden. Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management. Aangezien Inclusief Groep N.V. aan meerdere initiatieven deelneemt is dit alleen ter inspiratie geraadpleegd.

Jaarlijks wordt er door de projectleider en het management geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog steeds als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing kunnen zijn.

5.2 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven en overheden informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm van de SKAO om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van de organisatie in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor de organisatie (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

5.3 Lopende initiatieven

5.3.1 Initiatieven

Nederland CO2 neutraal

Door de organisatie wordt deelgenomen aan het initiatief Nederland CO₂ neutraal. Nederland CO₂ neutraal is een netwerk van bedrijven die werk maken van CO₂ reductie. Deze stichting organiseert diversen keren per jaar bijeenkomsten.

Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- ✓ Verslagen bijeenkomsten

Stichting Nunspeet Verduurzaamt

Nunspeet Verduurzaamt is een initiatief van Nunspeetse ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeente. De deelnemers willen Nunspeet actief verduurzamen. Om dit te bekrachtigen werd in 2017 het convenant 'Nunspeet Verduurzaamt' getekend. Er worden halfjaarlijkse bijeenkomsten georganiseerd om elkaar te inspireren, te horen wat de ervaringen zijn met concrete maatregelen en elkaar te prikkelen om verdere slagen te maken

op het gebied van duurzaamheid; en het inzichtelijk maken van de duurzaamheidsprestaties van de deelnemer.

Hieronder wordt de begroting beschreven voor het jaar 2021:

INITIATIEF	TYPE BIJDRAGE	JAARLIJKS BEDRAG	BEWIJSLAST
Nederland CO2 neutraal	Kennis – eenmalige bijdrage	€ 1000,-	Website
Nunspeet Verduurzaamt	Kennis – eenmalige bijdrage	€ 500,-	Verslagen
TOTALE KOSTEN		€ 1500,-	

Tabel 8: Begroting 2021 voor sector- en keteninitiatieven

Bovenstaande deelnames worden jaarlijks geëvalueerd en besproken in de directiebeoordeling. Tevens wordt hierbij het jaarlijkse budget geaccordeerd.

Disclaimer & Colofon

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij de Inclusief Groep N.V.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door de Inclusief Groep N.V.

Ondertekening

Auteur(s):	K.H. Vos
Kenmerk:	CO2- N 2021
Datum:	8-9-2021
Versie:	1.0
Verantwoordelijke manager:	K.H. Vos

Handtekening autoriserende manager:

K.H. Vos
